

**Kom godt i gang**  
med

# **CD-ORD 8**



**mikrov.dk**

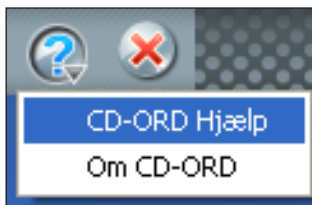


# Kom godt i gang med CD-ORD 8

Denne manual giver de mest nødvendige informationer om **CD-ORD** 8.

Du kan finde en uddybende manual om programmet i **CD-ORDs** værktøjslinje.

**Hjælp** i værktøjslinjen.





# Indhold

Kom godt i gang med CD-ORD 8	3
Overblik over CD-ORD	6
Profiler	6
Funktioner til oplæsning	7
Knapper i værktøjslinjen	7
Læs op fra markør	7
Læs op i pdf-dokumenter	9
Highlight	10
Oplæsning af enkeltord	10
Læs op fra udklipsholderen	11
Skærmlæsning	11
Stemmer og sprog	12
Læs op under skrivning	13
Ordforslag	14
Ordlisten	14
Jokertegn	15
Alternative forslag	15
Fagordbøger	16
Indstillinger	16

# Overblik over CD-ORD

Standard-placering er: [Start/Alle programmer/mikrov.dk/CD-ORD](#)

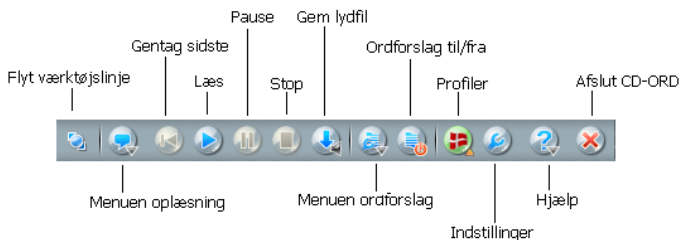
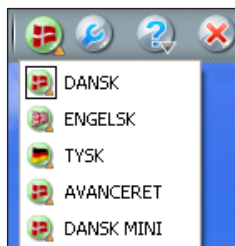


Illustration af værktøjslinjen i profilen DANSK.

Fra **CD-ORDs** værktøjslinje er der hurtig adgang til oplæsning og ordforslag i Windows-programmer. Værktøjslinjen lægger sig øverst på skærmen, sådan at den altid er tilgængelig i det program, man arbejder med. Du kan bruge **CD-ORD** i fx tekstbehandling, på internettet, i e-mail m.m.

## Profiler



I **Profil menu** vælger du den profil, du vil arbejde med. Der følger fem profiler med **CD-ORD**. **DANSK** er valgt, første gang **CD-ORD** starter op. Profilen **DANSK** er velegnet for personer med læse- og stavevanskeligheder. Du kan også vælge **ENGELSK** eller **TYSK**. Du får automatisk ordforslag og oplæsning på det sprog, du har valgt.

Syntetiske stemmer til dansk og andre sprog skal være installeret på computeren i forvejen, eller skal tilkøbes. Du kan vælge **DANSK MINI**, hvis du ønsker færre og mere enkle funktioner. Med profilen **AVANCERET** får du flere knapper i værktøjslinjen, og der er valgt en større ordbog.

**CD-ORD** starter op med den profil, du har valgt, da du sidst lukkede programmet. Man kan også oprette sine egne profiler.

# Funktioner til oplæsning

## Knapper i værktøjslinjen



Den første knap åbner **Menuen oplæsning**.

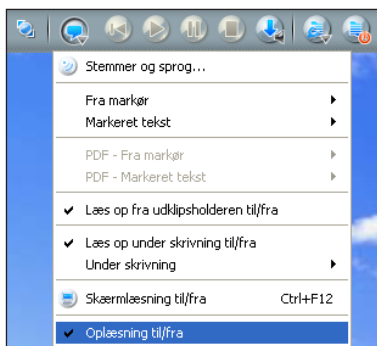
De næste knapper til oplæsning er: **Gentag**, **Læs**, **Pause**, **Stop** og **Gem lydfil**.

Du kan også benytte funktionstasterne øverst på tastaturet:

**F6=Gentag**, **F2=Læs**, **F3=Pause** og **F4=Stop**.

Knappen **Gem lydfil** gemmer tekst som lydfil. Lydfilen gemmes med den stemme, der er aktiv. Markér den tekst, du vil gemme som en lydfil, og vælg **Gem lydfil**.

Lydfilen kan gemmes i formaterne .wma, .mp3 eller .wav.



Klik på **Menuen oplæsning** for at se indholdet af menuen!

### Oplæsning til/fra

Her skal der være sat flueben. Ellers er der ingen oplæsning.

## Læs op fra markør

Klik med musen for at placere markøren et sted i din tekst.

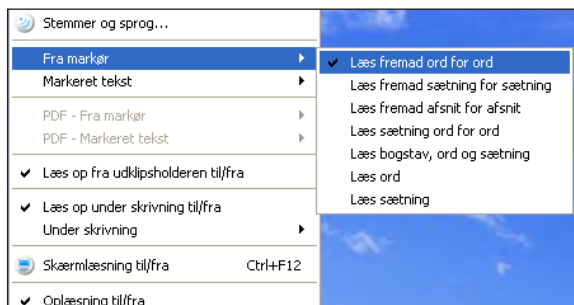
Vælg knappen **Læs**, så bliver teksten efter markøren læst op.



Vælg knappen **Læs** fra værktøjslinjen.

Du kan også bruge genvejstasten **F2**.

Som standard bliver hele teksten - fra markøren og fremad - læst op ord for ord. Du kan vælge andre strategier i **Menuen oplæsning/Fra Markør**.



## Læs markeret tekst op

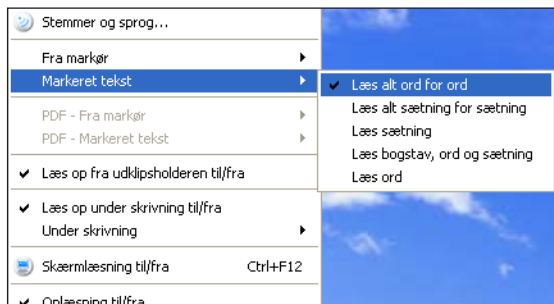
Du kan også få markeret tekst læst op. Det kan du bl.a. bruge på internettet. Markér et tekststykke. Vælg knappen **Læs**, så læses den markerede tekst op.



Vælg knappen **Læs** fra værktøjslinjen.

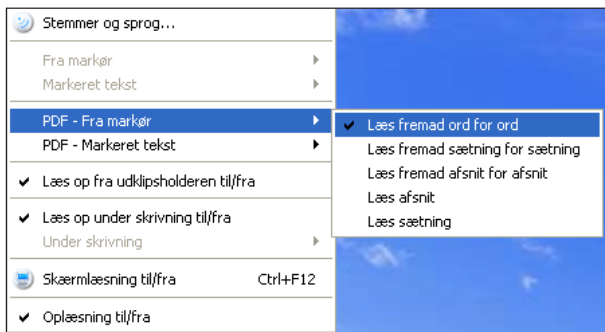
Du kan også bruge genvejstasten **F2**.

Som standard bliver den markerede tekst læst op ord for ord. Du kan vælge andre strategier i **Menuen oplæsning/Markeret tekst**.



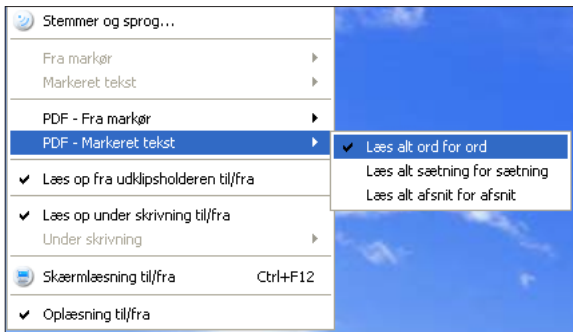


## Læs op i pdf-dokumenter



**CD-ORD** kan også læse op med highlight i pdf-dokumenter. Menuerne **PDF - Fra markør** og **PDF - Markeret tekst** er aktive, når du har åbnet et pdf-dokument.

Som standard læses der op på samme måde som i de øvrige strategier. Hele teksten læses fra markøren og fremad ord for ord.



Markeret tekst læses op ord for ord.

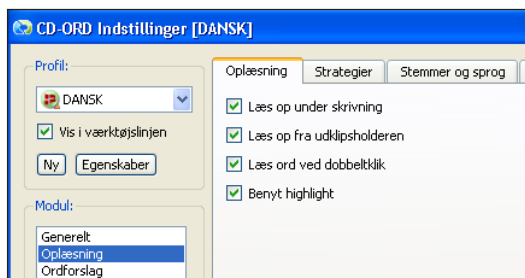
Du kan vælge andre strategier i menuerne. Brug knapperne **Læs**, **Pause** og **Stop** til at styre oplæsningen - på samme måde som i de øvrige strategier.

## Highlight

Oplæsning med knappen **Læs** og med highlight er specielt designet til *Word, Outlook, Outlook Express, Explorer, WordPad, Notesblok* og *pdf-dokumenter* men kan også bruges i alle andre programmer med almindelige Windows skrivefelter. Det samme gælder for oplæsning med dobbeltklik. De steder, hvor du ikke kan bruge disse funktioner, kan du bruge oplæsning med udklipsholder.

## Oplæsning af enkeltord

Ord kan læses op blot ved at dobbeltklikke på dem. Hvis denne funktion er blevet slået fra, så kan du slå den til igen under **Indstillinger/Oplæsning**.



Sæt et flueben ved **Læs ord ved dobbeltklik!**

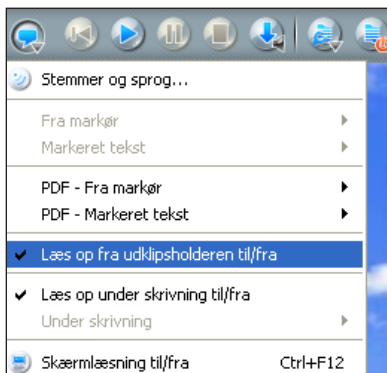
## Læs op fra udklipsholderen

Du kan benytte udklipsholderen til at få læst op i alle programmer i Windows, hvor teksten kan markeres og kopieres.

I **Menuen** oplæsning slår du **Læs op fra udklipsholderen** til.

Markér teksten og vælg en af disse tre måder til at få teksten læst op:

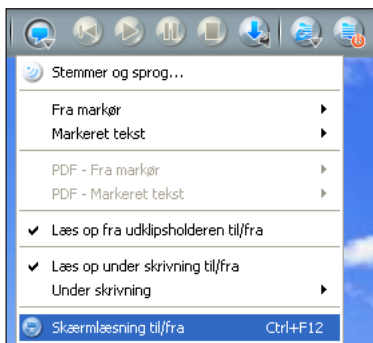
- Tast **Ctrl + C** (kopier).
- Højreklik og vælg **Kopier**.
- Menuen Rediger/Kopier.



## Skærmlæsning

Skærmlæsning er egnet som en ekstra støtte til oplæsning. Når du peger med musen eller bruger fx piletaster i menuer, bliver der læst op.

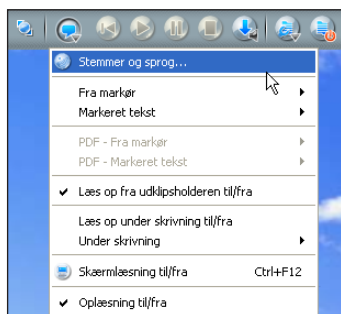
Du kan bruge skærmlæsningen til menuer og dialogbokse i Windows-programmer, til links på nettet, oplæsning i *Words* stavkontrol m.m.



Du kan hurtigt slå skærmlæsning til og fra. Du kan bruge menuen eller genvejen **Ctrl + F12**.

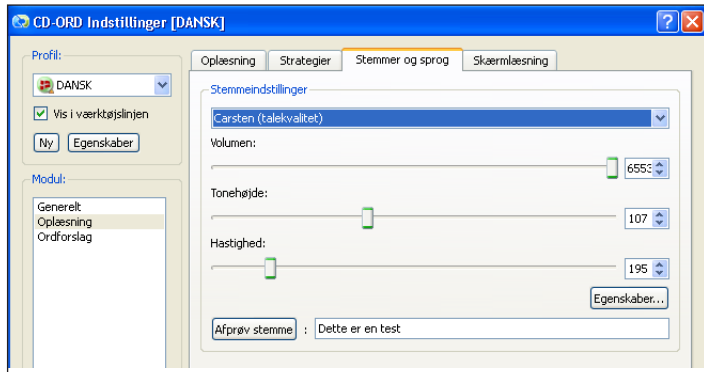
## Stemmer og sprog

Under indstillingen **Stemmer og sprog** finder du de forskellige stemmer. Her kan du sætte bl.a. hastigheden og volumen (lydstyrken) til den enkelte stemme.



I stemmelisten kan du vælge andre sprog til oplæsning af bl.a. engelske og tyske tekster, hvis sprogene ligger på computeren i forvejen eller er tilkøbt.

Hvis Carsten-stemmen ikke er på computeren, er det Per-stemmen, der læser op på dansk. Med talesyntesen **Carsten** kan du få læst al tekst højt på dansk. Du kan også vælge den danske talesyntese **Ida**, hvis den er købt sammen med **CD-ORD** eller som aftale.

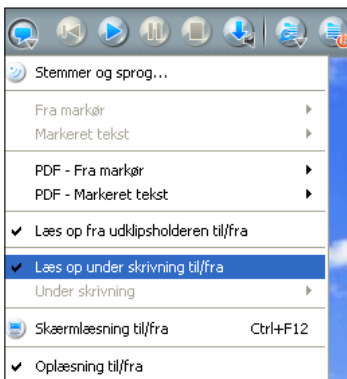


## Læs op under skrivning

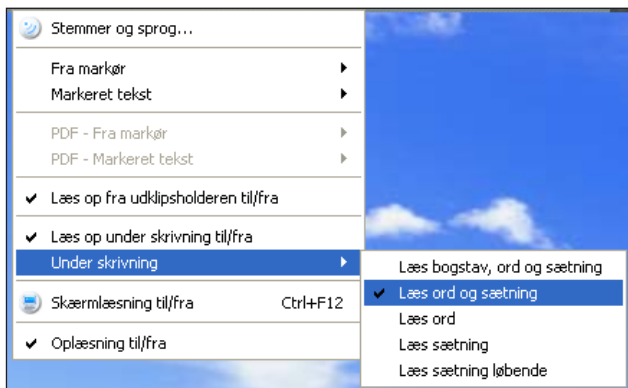
Læs op under skrivning slås til og fra i **Menuen oplæsning**.

Åbn et dokument, fx i *Word*. Skriv nu en tekst.

De enkelte ord læses op, når du taster mellemrum. Hele sætningen læses op, når du taster punktum. Det er standard i programmet.



Du kan også vælge andre strategier i **Menuen oplæsning/Under skrivning**:



Læs op under skrivning og **CD-ORDs** ordforslag kan bruges i alle programmer til at skrive tekst.

# Ordforslag

## Ordlisten



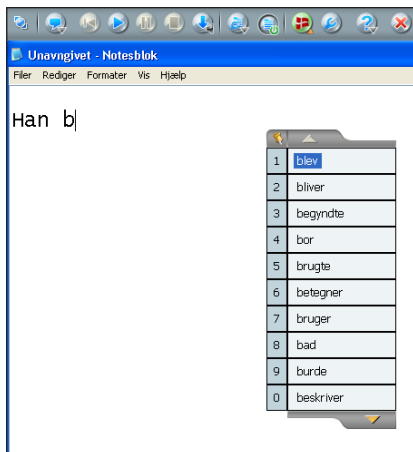
Når ordforslag er slået til, vises **CD-ORDs** ordliste på skærmen. Brug knappen **Ordforslag** til/fra i værktøjslinjen. Du kan også vælge funktionen i **Menuen Ordforslag**.

Når ordforslag er slået til, vises ordlisten. Når du skriver i et dokument eller et andet skrivefelt i Windows, vises der forslag i ordlisten.

Du kan bladere i listen for at se flere ord. Brug pilene øverst og nederst i ordlisten.

Vælg et ord i listen med:

- Musen. Peg for at høre ordet. Klik for at indsætte ordet i din tekst.
- Genvejen til venstre for ordet.



Som standard bruges tal-tasterne 1, 2, 3, ... 0 som genveje til at indsætte ordene i din tekst. (Genvejene til venstre for ordet).

Du kan skrive tal ved at bruge tasterne **Fn + Num Lock** på en bærbar computer. Du kan også vælge at ændre tastaturgenveje.

Genveje til ordlisten og andre funktioner i **CD-ORD** kan ændres under **Indstillinger/Generelt/Genveje**.

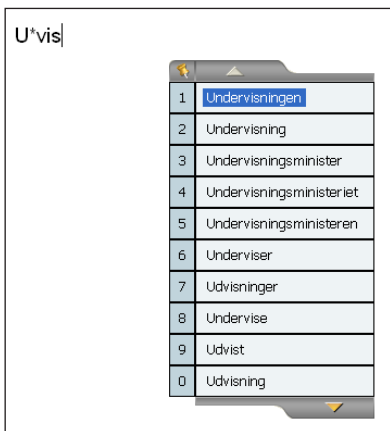
## Jokertegn

Du kan bruge jokertegn til at søge på ord, du har svært ved at stave. Brug også jokertegnene til at undersøge ord.

Brug \* for at få forslag i ordlisten med ingen, et eller flere bogstaver på den plads, hvor \* er sat ind.

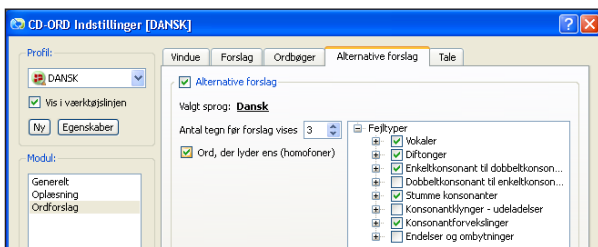
Eksempel: Hvis du vil skrive "undervisning", så kan du skrive det, du er sikker på. Skriv fx "u\*vis". Nu viser ordlisten forslag som "undervisningen", "undervisning", "undervisningsminister", "undervisningsministeriet", "undervisningsministeren", "Underviser", "Udvisninger", "Undervise", "Udvist" m.m.

Du kan bruge flere \* i et ord. Du kan bruge \* sammen med jokertegnet #, når du er sikker på, hvordan ordet slutter. Du kan fx skrive "u\*ning#", så vises der kun ord, der slutter med "..ning".



## Alternative forslag

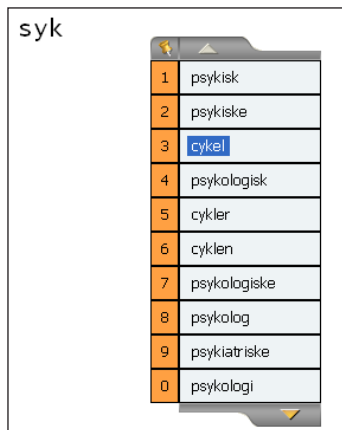
**CD-ORD** støtter skriveprocessen med ordforslag, der er kontekstbaserede. Med alternative forslag får man ekstra støtte, når man har problemer med begyndelsen af ordet, med at omsætte lyd til bogstav, og hvis man staver ord, som de lyder.



Som standard er de alternative forslag slået fra.

Slå alternative forslag til under **Indstillinger/Ordforslag/Alternative forslag**. Nu bliver der vist forslag i ordlisten, selvom der laves fejl.

Hvis man fx skriver "syk...", får man vist ord, der starter med "cyk..." og "psyk".



## Fagordbøger

I **CD-ORD** kan du bruge fagordbøger.

Hvis du bruger fagordbøger sammen med en grundordbog, kan du få vist fagordene i en separat liste.

Fagordbøger laves og slås til under **Indstillinger/Ordforslag/Ordbøger**.

Separat liste til fagord slås til under **Indstillinger/Ordforslag/Vindue**.



## Indstillinger



Via knappen **Indstillinger** kan du sætte mere avancerede indstillinger i programmet.

Du kan få hjælp til de enkelte indstillinger ved at vælge knappen **Hjælp** i indstillingsdialogen.











**Mikro Værkstedet A/S - it til skoler og uddannelse**

Lucernemarken 8-12 • 5260 Odense S

Telefon: 65 91 80 22 • Fax: 65 91 79 22

**mikrov.dk**